Bat. Gen.
VI
446.

297

HANDLEIDING

VOOR HET GEBRUIK VAN

DEN FILTERWAGEN.

VI 44.6

HANDLEIDING

VOOR HET GEBRUIK

VAN DEN

FILTERWAGEN.

UITGEGEVEN OP LAST VAN DEN COMMANDANT VAN HET LEGER.

(kabinets-beschikking dd. 8 September 1917).

BATAVIA
LANDSDRUKKERIJ
1917.

GENOOTSCHAP VAN K.E.N.W.

PERPUSTAKAAN NASIONAL R.I.

Tanggal : 1 - 7 - 2020
Nomor Induk : 1361 / PN-Mus
BIB - ID : 0010-29572160
ITEM - ID : 1208051125
Asal : Museum Pusat

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

HANDLEIDING

VOOR HET

GEBRUIK VAN DEN FILTERWAGEN.

§ 1. INRICHTING VAN DEN FILTERWAGEN.

(*a*) De filterwagen bestaat uit een raam, waaraan een as voor keuken- en filterwagens, twee raden voor keuken- en filterwagens, benevens een inrichting voor het uitschakelen van de voor- en achterwichtigheid en een reminrichting. Aan de voorzijde zijn de lamoenboomen voor keuken- en filterwagens aangebracht, terwijl in het daarvoor bestemde oog, een trekknuppel voor treinvoertuigen is gehaakt.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Op het raam bevinden zich de beide ketels, elk bestemd voor het bereiden van 100 Liter thee, aan de bovenzijde voorzien van een ingeschroefde geperforeerde theebus, welke door een opgeschroefde deksel, waaraan een pijpje voor het ontsnappen van den stoom kan worden gesloten. De theebus heeft aan de bovenzijde een hengsel.

Elke ketel heeft 6 kraantjes voor het aftappen van de thee; één van deze kraantjes is iets lager aangebracht dan de andere, zoodat uit dit kraantje het laatste vocht uit den ketel verwijderd kan worden. Elke ketel heeft een eigen vuurhaard, welke door een pijp met den schoorsteen verbonden is. De schoorsteen heeft een schuif voor het regelen van den trek, welke door middel van een moer met handvat kan worden vastgezet.

Aan de rechterzijde van het voertuig is de pompinrichting aangebracht, bestaande uit een gewone zuig-perspomp, een rubber zuigslang met beslag en een perspijp, welke het opgepompte water naar de aan de linkerzijde

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

aangebrachte filterinrichting voert. Deze inrichting bestaat uit een met grind en kapok gevulde bus met geperforeerden bodem, waarop een deksel door middel van vleugelmoeren is bevestigd. Het opgepompte water stroomt door een onder den filter aangebrachte trechter naar een draaibare afvoerbuis, waarmede de ketels beurtelings kunnen worden gevuld.

Onder de filterinrichting tusschen de ketels is een bergplaats voor kapok aangebracht, waarin tevens een bus voor thee en een wateremmer kunnen worden opgeborgen; aan de andere zijde van het voertuig bevindt zich een houtbak, waarin voldoende hout voor éénmaal thee-bereiding kan worden medegevoerd.

(*b*) De bergplaats voor kapok is ingericht voor het medevoeren van 3 reserve-vullingen kapok, elke vulling bestaande uit 0.5 KG. kapok.

(*c*) De vulling van de bus van de filterinrichting bestaat, van af den bodem, uit:

1e. een laag van 5 c.M. grind,

2e. een laag kapok van 0.5 KG., welke laagsgewijze wordt ingebracht en zoo mogelijk eerst wordt nat gemaakt en met de vuist stevig aangedrukt,

3e. een laag van ± 5 c.M. grind, welke de overblijvende ruimte geheel opvult en dan bij het sluiten van het deksel flink wordt ineengeperst (hierbij er vooral op letten, dat zich geen steentjes tusschen deksel en bus bevinden).

De bovenste laag grind dient voor de verdeeling van het binnenstroomende water over de oppervlakte van de bus, de kapoklaag voor het eigenlijke filtreeren en de onderste laag weder voor de verdeeling van het uitstroomende water.

(*d*) Voor elken filterwagen worden in den B. T. 4 kapokvullingen (2 KG.) en in den A. T. nogmaals 4 vullingen (2 KG.) per filterwagen medegevoerd, waarvan de aanvulling op de gewone wijze uit de oorlogsmagazijnen kan plaats vinden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

§ 2. TOEBEHOOREN VAN DEN FILTERWAGEN (1).

Bij den filterwagen behooren:
1 lichte schroefsleutel,
1 pook,
1 haak,
1 waterremmer,
2 zeildoeksche waterremmers,
1 bus voor 1 KG. thee,
3 reserve-vullingen kapok.

§ 3. GEBRUIKSAANWIJZING.

(1) Vóórdat de filterwagen in gebruik wordt gesteld, behooren de ketels vooraf goed te worden gereinigd en doorgespoeld, waarna het spoelwater zorgvuldig moet worden verwijderd.

Hiertoe moeten eerst de theebussen middels de hengsels worden losgeschroefd.

---

(1) Voor wat betreft de uitrusting van den filterwagen wordt verwezen naar het „Voorschrift op den dienst bij de troepentreinen" (V. D. Tr. tr.)

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

Ook de bus van de filterinrichting behoort vóór het gebruik goed te worden schoongemaakt.

(2) Nadat de bus van de filterinrichting is gevuld, op de wijze aangegeven in punt *c* van § 1 hiervoren en gesloten, wordt de perspijp van de pomp-inrichting aan het deksel van de filterbus bevestigd.

(3) Daarna wordt de zuigslang van de pomp-inrichting, aan het uiteinde waarvan zich de zuigklep bevindt en een inrichting om het grove vuil in het te filtreeren water tegen te houden, uitgelegd, de draaibare afvoerbuis losgemaakt, de theebussen uitgeschroefd, waarna onmiddellijk met pompen kan worden aangevangen.

(4) Wanneer bij het pompen geen water wordt verkregen, dan worden eerst de pomp en de zuigslang met water gevuld door het klepeinde van de zuigslang omhoog te houden op dezelfde hoogte als de pomp en er vervolgens water in te gieten.

(5) Indien het water uit een rivier of uit

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

een put wordt opgepompt, mag het uiteinde van de zuigslang niet op den bodem rusten, daar anders slijk en vuil kunnen worden opgezogen.

Men plaatse alsdan het uiteinde van de zuigslang in den waterremmer en bevestige de slang aan het hengsel, waarna de emmer, gevuld, rechtstandig in het water wordt gedompeld.

(6) Moet een waterstraal het benoodigde water leveren, dan plaatse men den waterremmer onder den straal en legge, bij het oppompen van het water, het uiteinde van de zuigslang op den bodem van den emmer.

(7) Indien het niet mogelijk is den filterwagen zóó dicht bij het op te pompen water te brengen, dat de zuigslang daarin kan worden gebracht, dan wel die slang onvoldoende lang mocht zijn in verband met de terreingesteldheid, dan moet met emmers het water worden opgevoerd en in de bergplaats voor kapok (nadat eerst de kapokvullingen en de

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

bus met thee daaruit zijn verwijderd) worden overgegoten, waaruit het door middel van de zuigslang opgepompt kan worden.

(8) Aanvankelijk laat men het opgepompte water wegvloeien tot het voldoende helder uit de filterinrichting stroomt, waarna tot de vulling van de beide ketels kan worden overgegaan.

(9) Het oppompen van water behoort gelijkmatig en met een snelheid van ongeveer 30 slagen per minuut te geschieden, waarna de beide ketels in ongeveer een half uur met gefiltreerd water kunnen zijn gevuld.

(10) Indien de beide ketels gedeeltelijk met water zijn gevuld, kunnen de vuren worden aangemaakt.

(11) Het droog stoken der ketels moet ten allen tijde worden voorkomen.

(12) Wanneer de ketels gevuld zijn, worden de theebussen er weder opgeschroefd en wordt het water gekookt.

Het water moet steeds behoorlijk worden gekookt, omdat door het filtreeren het water

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA
PERPUSTAKAAN NASIONAL RI.

niet gesteriliseerd wordt, doch alleen mechanisch wordt gezuiverd.

(13) Gedurende het vervoer blijven de ketels gesloten.

(14) Om een thee-aftreksel te verkrijgen, wordt de thee in de daarvoor bestemde bus gebracht.

(15) Aangezien voor het koken van het water ± 1½ uur tijd noodig is, kan ongeveer 2 uur na het tijdstip waarop met de vulling van de ketels is begonnen, de thee bereid zijn.

(16) Is de thee bereid, dan wordt het vuur uit den vuurhaard verwijderd. De thee blijft daarna nog zeer lang warm.

(17) Bij het vervoer wordt òm de draaibare afvoerbuis (waarmede de ketels beurtelings worden gevuld) de ring van een kettinkje geschoven, waarmede de buis in een bepaalden stand wordt gehouden.

(18) Wanneer de zuigslang van de pompinrichting niet gebruikt wordt, behoort zij om de pomp geslagen en door een daartoe bestemd riempje vastgebonden te worden. Bij

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

het rijden dient er op te worden gelet, dat de slang niet tegen het rechterrad schuurt.

(19) Bij vervoer per spoor in gesloten goederenwagens behooren de filterwagens in eenigszins schuinen stand te worden ingeladen, ten einde beschadiging van de schoorsteenen te voorkomen.

(20) De in de bus van de filterinrichting aangebrachte vulling, is als regel voldoende voor het filtreeren van minstens 400 Liter opgepompt water en overigens afhankelijk van den aard van verontreiniging van het beschikbare water, zoodat in verband met de bij den filterwagen beschikbare 3 reserve-vullingen kapok, minstens 1600 Liters water mechanisch kunnen worden gereinigd.

(21) Men overtuige zich steeds dat de filtervulling in goeden toestand verkeert.

Wanneer de wagen gedurende eenigen tijd niet is gebruikt, dan bestaat de kans dat de filtervulling bedorven is en moet de kapok alsdan worden verwisseld.

Ook bestaat de mogelijkheid dat de opge-

droogde kapok eene vaste massa vormt, welke geen water doorlaat, waardoor bij het gebruik, het water ongereinigd tusschen de kapok en den buswand wordt doorgeperst.

In zulk een geval dient de kapok uit de bus gehaald, gewasschen en opnieuw ingebracht te worden.

(22) Na gemaakt gebruik dienen de ketels zorgvuldig te worden gereinigd.

(23) Wordt de filterwagen gedurende langeren tijd niet gebruikt, dan moet de ingeschroefde theebus worden afgeschroefd en droog opgeborgen ten einde roesten te voorkomen.

§ 4. VERSTREKKING VAN THEE.

Alvorens de thee te verstrekken moet er nauwkeurig op worden gelet, dat het vuur uit den vuurhaard verwijderd is, zulks teneinde het droog stoken der ketels te voorkomen.

De verstrekking van de thee geschiedt aan 12 man gelijktijdig; 200 man, in afdeelingen

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

van 12 man ingedeeld, kunnen de veldflesschen in ± 15 minuten vullen.

Beide ketels moeten zooveel mogelijk gelijkmatig geledigd worden.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
PERPUSTAKAAN NASIONAL R.I.

PERPUSTAKAAN NASIONAL
REPUBLIK INDONESIA

